

Netwerk Beter Samen is een netwerk voor en door ervaringsdeskundige jongeren en ouders. Het netwerk heeft als doel het *bevorderen van het gebruik van ervaringen, ervaringskennis en -deskundigheid als gelijkwaardige kennis naast andere kennis zodat mensen zich kunnen ontwikkelen, meedoen en/of passende ondersteuning krijgen.*

Dat is hard nodig want al meer dan twintig jaar is één van de belangrijkste klachten van ouders en jongeren dat er niet goed genoeg geluisterd wordt door professionals. Daar heeft geen stelselwijziging of kenniswerkplaats tot nu toe verandering in kunnen brengen. Netwerk Beter Samen wil samen met professionals leren hoe het beter kan, en daarmee invulling geven aan het evalueren van ingezette hulp binnen het sociaal domein vanuit praktijkverhalen. Deze praktijkverhalen geven waardevolle inzichten in wat goed gaat en waar aanpassingen nodig zijn (practice based). Duiding en betekenisgeving van ervaringen van jeugdigen, ouders en medewerkers zijn essentieel om een lerend netwerk te kunnen zijn en om te kunnen (bij-) sturen Dat is tenslotte de opgave waarvoor we staan. Netwerk Beter Samen heeft goede voorbeelden van samen leren zoals het gebruiken van narratieve besturingsinformatie binnen de besturingscyclus van organisaties in het sociaal domein of werkvormen waarin professionals samen met ouders en jeugdigen leren.

Het toekomstscenario jeugdbescherming lijkt geschreven vanuit gezinsperspectief, en dat is mooi, maar gezinnen hebben hierover zelf niet mee kunnen denken. Dat is een gemiste kans als hun leven het uitgangspunt moet zijn. Wij denken dat dit beter kan én weten ook hoe. We hebben ervaren dat zorg beter wordt als professionals, wetenschappers en gezinnen hun krachten bundelen en samen leren en ontwikkelen.

We denken graag met u mee over het realiseren van input vanuit ouder- en jongerenperspectief .

Voor meer informatie of contact: www.netwerkbetersamen.nl/
bestuur@netwerkbetersamen.nl

Helaas konden we niet al onze opmerkingen in het aantal karakters voor de internetconsultatie kwijt. Daarom voegen we die toe in de bijlage.

Bijlage: volledige input voor internetconsultatie.

1) Wat zijn volgens u de positieve aspecten van het toekomstscenario en waarom vindt u dat?

- We onderschrijven de opgave om te komen tot een vereenvoudiging van de keten. Op dit moment worden op teveel achtereenvolgende momenten en door steeds weer andere professionals besluiten genomen. Daardoor moeten gezinnen en kinderen die in knel zitten meerdere keren hun verhaal doen en vaak (te) lang wachten op de juiste hulp.
- We zijn blij dat er sprake is van gezinsbescherming waarbij het gezin centraal staat in plaats van een focus op het kind (en de ouder in de rol van opvoeder). We hopen dat dit ertoe bijdraagt dat, als het onveilig is, een gezins- brede analyse wordt gemaakt en dat voor alle gezinsleden de juiste hulp en ondersteuning wordt ingezet.

2) In hoeverre denkt u dat het toekomstscenario de condities schept om kinderen, gezinnen en huishoudens effectief hulp te bieden en te beschermen en waarom vindt u dat?

- Een grotere rol voor het lokale team met doen- of doorzettingskracht, bieden van goede hulp en zorg is een mooie beweging in het oplossen van veiligheidsvraagstukken.
- Wanneer het plan dat met het gezin gemaakt wordt ook direct uitgevoerd kan worden (in plaats van de lange wachttijd die er nu vaak is) dan sluit hulp nog aan en escaleren situaties niet verder.
- Gezinnen in de knel hebben behoefte aan duidelijkheid. Die zou er, in het nieuwe scenario, eerder moeten zijn.

3) Welke aandachtspunten en/of suggesties wilt u verder nog meegeven voor het toekomstscenario en de implementatie ervan?

- Betrek ouders en jongeren en medewerkers bij de uitwerking van de stappen in de routekaart en de evaluatie. Bundel hiervoor praktijk en ervaringskennis.
- Voorkom dat alle aandacht uit gaat naar een stelselwijziging in plaats van naar de inhoudelijke verbeteringen die nodig zijn.
- Voorkom dat er binnen het regionaal veiligheidsteam toch weer verschillende loketten gaan bestaan terwijl er tegelijkertijd een duidelijk onderscheid is tussen vrijwillige hulp en een gezinsbeschermingsmaatregel.
- Zorg dat de onafhankelijkheid van onderzoek en advies aan de kinderrechter wordt geborgd. Kan een veiligheidsteam een onafhankelijk onderzoek organiseren terwijl ze zelf betrokken zijn bij de uitvoering of dat het collega's zijn van een naastgelegen veiligheidsteam?

- Zorg voor stabiliteit in de lokale teams zodat zij de gezinnen kennen en een vast gezicht kunnen zijn. Dat vraagt om goede randvoorwaarden en condities voor de teams, we zien nu veel verloop van personeel waardoor gezinnen steeds weer met een ander te maken krijgen.
- We zien inderdaad veel gedreven professionals maar dat betekent nog niet dat ze het allemaal goed doen voor kinderen en hun ouders. We missen oa. aandacht voor bejegening, een goede verklarende analyse en een verdere doorontwikkeling van de lokale teams zodat er een basiskwaliteit geboden kan worden door elke professional in een lokaal team. Een verschuiving in de structuren lost dit niet op. Daarmee wordt het risico gelopen dat de problemen die nu spelen op het gebied van het ontbreken van feitenonderzoek en onvoldoende passende hulp niet opgelost worden. Hier ligt een belangrijk knelpunt van jeugdigen en ouders en dat wordt onvoldoende inzichtelijk gemaakt in dit toekomstplan. Individuen maken het verschil en gelukkig zijn er ook professionals die wel het verschil maken maar dit mag niet langer toeval zijn.
- Doordat het regionaal veiligheidsteam helpt in het vrijwillig kader én in het gedwongen kader is er een risico op een nieuwe drang aanpak en onvoldoende checks en balances voor een goede rechtsbescherming in het vrijwillig en gedwongen kader. Waarom wordt het lokaal team niet versterkt met expertise op het gebied van veiligheid zodat er een collega geconsulteerd kan worden in het lokaal team i.p.v. het team dat ook gedwongen zorg aanbiedt? Het regionaal veiligheidsteam kan dan hulp bieden in het gedwongen kader. Hiermee beleg je meer eigenaarschap bij het lokale team ipv een afschuifstelsel.
- Zorg dat gezinnen regie hebben over het eigen dossier. Nu zien we dat gegevensuitwisseling niet altijd goed gaat en dat onjuistheden gezinnen achtervolgen en dat informatie een eigen leven gaat leiden.
- Het expertise platform is weer een apart eiland voor expertise naast de regionale expertteams en de expertise netwerken. Hoe kan de adviesfunctie goed belegd en verbonden worden (boven)regionaal en voorkomen we allerlei eilandjes met expertise?

4) Wilt u vanuit uw kennis en ervaring nog nader reflecteren op een of meerdere van onderstaande aspecten van het toekomstscenario? Zo ja, dan ontvangen we graag hieronder (of in de bijlage) uw schriftelijke reactie hierop. Zo nee, dan kunt u deze vraag overslaan.

- De noodzakelijke condities voor het waarborgen van de rechtsbescherming en rechtsgelijkheid van kinderen, gezinnen en huishoudens

- Juridische steun voor kind en gezin is onvoldoende uitgewerkt en kan niet vervangen worden door cliëntondersteuning en vertrouwenspersonen. Elk kind en/of ouder moet gebruik kunnen maken van een advocaat.
- Zorg dat professionals en cliënt- ondersteuners goed op de hoogte zijn van de Jeugdwet, rechten en plichten. En zorg dat zij bewaken (en zich er verantwoordelijk voor voelen) dat processen vanuit cliënt- perspectief (!) zorgvuldig verlopen. Op dit moment worden kinderen, jongeren en ouders onvoldoende geïnformeerd over hun rechten, vraagstukken en ervaren onvoldoende steun in dit proces. Clientondersteuning is zeer wisselend georganiseerd, onvoldoende onafhankelijk en biedt vaak onvoldoende kwaliteit als het gaat om gezinnen.

- De noodzakelijke condities voor het waarborgen van een gezinsgerichte aanpak (denk aan combinaties van hulp, bestaanszekerheid, volwassen GGZ)

- Het dagelijks leven van gezinnen strekt zich uit over veel meer domeinen dan het sociaal domein alleen. Onveiligheid wordt soms (mede-) veroorzaakt door armoede of plotseling inkomensverlies, plotselinge werkloosheid. Daarnaast hebben we te maken met onderwijs (en het feit dat sommige kinderen daar niet goed in functioneren), dit valt buiten de invloedssfeer van het lokale team. Kinderen met intensieve zorg en WLZ vallen ook buiten de rol van het lokaal team en sociaal domein. Huisvesting en diverse landelijke inkomensvoorzieningen (vb. toeslagenaffaire) ontbreken en zijn belangrijke componenten bij het oplossen van onveiligheid. Hulp vanuit de ZVW is, mede vanwege de eigen bijdrage, voor volwassenen niet bereikbaar of er zijn lange wachtlijsten. Vanuit gezinsperspectief is de praktijk is veel grilliger en complexer dan de mooie plaatjes.

- De brede verbinding van het toekomstscenario met de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (0-100)

- Zorg dat er in het regionale veiligheidsteam voldoende kennis beschikbaar blijft over partnergeweld, ouderenmishandeling, mensenhandel.

- De toepassing van rechtspraak in de gezinsgerichte aanpak (denk aan combinaties van juridische instrumenten en interventiemogelijkheden gericht op opvoeders)

- De taken en expertise van het lokale team

- De noodzakelijke condities voor het tijdig betrekken van specialistische expertise door de lokale teams, zoals die van het Regionaal Veiligheidsteam en de volwassen GGZ

- De taken en expertise van het Regionaal Veiligheidsteam

- Passende schaalgrootte van het Regionaal Veiligheidsteam

- De condities voor integrale sturing zorg-veiligheid

- Vereenvoudiging van verschillende toezichtmechanismen

- o Binnen het jeugdwerk wordt veel gewerkt met EBP (evidence based practise). Resultaten worden zichtbaar vanuit praktijkverhalen van zowel gezinnen als hulpverleners. Deze praktijkverhalen geven waardevolle inzichten in wat goed gaat en waar aanpassingen nodig zijn (practice based). Duiding en betekenisgeving aan ervaringen van jeugdigen, ouders en medewerkers zijn essentieel om een adaptief netwerk te kunnen zijn en om adaptief het zorg-/hulp- landschap te kunnen besturen. Daarom pleiten wij voor het toepassen van Practice Based Evidence (PBE) in plaats van EBP. Dit levert inzicht in hoe medewerkers zorg realiseren en of deze goed doet voor kinderen, jongeren en gezinnen. Dat is tenslotte de opgave waarvoor we staan.
- o Narratieve besturingsinformatie kan daarbij behulpzaam zijn. Een voorbeeld van hoe deze in te zetten is de SIDE cyclus waarbij structureel input vanuit jeugdigen, ouders en medewerkers naast de PDCA cyclus is geïntegreerd in de processen voor vorming en evaluatie van beleid en in de verantwoordingsprocessen in organisaties en het publiek domein zoals te zien is in onderstaande figuur.

